

ERFGOEDPRIJS 2021

Zwolle en Kampen zijn belangrijke monumentensteden met een rijke (cultuur)historie. Sinds 2008 kennen de gemeente Zwolle en Kampen de gezamenlijke 'Erfgoedprijs'. Dit is een prijs als waardering voor de inzet voor het op een goede wijze beheren, restaureren en instandhouden van cultuurhistorisch erfgoed. De 'Erfgoedprijs' is een gemeentelijke prijs en wordt elk jaar afwisselend in Zwolle of Kampen uitgereikt. De prijs is in de afgelopen uitgereikt aan:

- De Rooms-Katholieke kapel aan de Plasweg in IJsselmuiden (2008)
- De muziektent op het Assendorperplein in Zwolle (2009)
- De Olifant/De Eenhoorn aan de Oudestraat 101 en 103 in Kampen (2010)
- De Dominicanenkerk in Zwolle (2011)
- Buiten Nieuwstraat 17 in Kampen (2012)
- Broerenkerk Zwolle (Waanders In de Broeren) (2013)
- Oudestraat 16 in Kampen (2014)
- Oude Vismarkt 9 in Zwolle (2015)
- Herplaatsen monumentale dakkapellen in Kampen (2016)
- Kantoorpand aan Zeven Alleetjes 1 te Zwolle (2017)
- Sint Annakapel Broederweg 10 Kampen (2018)
- Watertoren aan de Turfmarkt in Zwolle (2019)
- Tuinhuis aan de Burgemeester van Engelenweg 92A in IJsselmuiden (2020)

Inventarisatie:

In 2021 wordt de prijs weer in Zwolle uitgereikt. Het team erfgoed heeft geïnventariseerd welke projecten/objecten in aanmerking zouden kunnen komen voor de prijs. Het viel op dat er in de afgelopen periode sprake is van een aantrekkelijk aantal aanvragen om omgevingsvergunning voor monumenten en diverse restauraties en herbestemmingen van Zwols erfgoed.

Een aantal projecten viel (in willekeurige volgorde) op:

- Grote Kerk: (vervolg)werkzaamheden ten behoeve van de nieuwe bestemming waaronder entree, vloer en toiletten en start restauratie in 2020.
- Vrouwenhuis: start restauratie in 2020.
- Eekwal 27 D-I, verbouw voormalige vergaderzaal "Palvu" tot stadsvilla's.
- Posthoornsbredehoek 7, verbouwen van een gemeentelijk monument tot woning.
- Stationsplein 15 - 16, verbouwing en gedeeltelijke reconstructie stationsgebouw.
- Kamperstraat 36, renoveren en verbouwen van een rijksmonument waar bij bouwhistorisch onderzoek een deel van de barbacanemuur, de muur tussen binnen- en buitenpoort van de Kamperpoort, werd ontdekt.
- Afronding verbouw en herinrichting van het Stadhuis: circulair, duurzaam en rekening houdend met cultuurhistorische waarden.
- Renovatie en verduurzamen van het Albert Cuyphofje (gemeentelijke monumenten Albert Cuypstraat) uit 1939-1940.
- Restauratie en gedeeltelijke herbestemming van de cultuurhistorisch waardevolle boerderij Zonnebeltweg 7.

Toetsingscriteria:

Kandidaten worden aan de hand van de vastgestelde toetsingscriteria beoordeeld:

- De prijs wordt uitgereikt aan een natuurlijk persoon of rechtspersoon;
- De prijs wordt uitgereikt ten behoeve van een object, terrein of project van historische waarde;
- De prijs wordt uitgereikt aan een goed voorbeeld van het beheren, restaureren of instandhouden van cultuurhistorisch erfgoed;
- De prijs wordt uitgereikt als het voortbestaan van het object is gewaarborgd;
- Bij de beoordeling wordt mede gelet op zaken als (openbare) toegankelijk, belangrijke spin-off en uitstraling voor de omgeving en/of gemeente, passend (her)gebruik, integratie van cultuurdragers, e.d..

Voorstel winnaar Erfgoedprijs 2021:

Zunnebeltweg 7

In het buitengebied bevinden zich veel boerderijen. Een klein aantal is aangewezen als gemeentelijk monument. Een ander deel heeft hoge of zeer hoge cultuurhistorische waarde. Zo ook de bijzondere boerderij aan de Zunnebeltweg 7 met een zeer hoge cultuurhistorische waarde.

Langenholte, waar de boerderij is gelegen, heeft een rijke historie en een langdurige bewonings- en gebruiksgeschiedenis. Hier bevindt zich een bijzonder historisch ensemble, bestaande uit een cluster van (voormalige) boerenerven met historische boerderijen en bijgebouwen, in een markante en vrij gaaf bewaarde agrarische nederzittingsstructuur, met een brink en een oude wegenstructuur. Dit ensemble is op zijn beurt onderdeel van groter samenhangend geheel, waartoe ook de (voormalige) akkers op de hogere delen van de dekzandopduiking en de laag gelegen hooi- en weidelanden behoren.

Bij een bezoek aan deze boerderij bleek dat het aan de voorzijde nog een kamer met het historisch interieur aanwezig te zijn, voorzien van tegelwanden. Ook bleek het pand een gave eiken kapconstructie te hebben. De boerderij is weer toekomstbestendig gemaakt en verbouwd tot woningen naar een ontwerp van Atelier Schraa uit Zwartsluis. Daarbij heeft de eigenaar veel respect voor de historische onderdelen van deze boerderij getoond. Daarnaast is het pand aan de achterzijde op een passende wijze uitgebreid. Met deze (her)bestemming is de boerderij weer helemaal klaar voor de toekomst met behoud van de historische karakteristiek.

Voorgesteld wordt om de Erfgoedprijs 2021 toe te kennen aan de renovatie van Zunnebeltweg 7.

- De boerderij heeft een grote cultuurhistorische waarde. Zunnebeltweg 7 is een boerderij op een voor 1832 gesticht erf. Het betreft een hallehuisboerderij met middenlangsdeel uit het midden van 19de eeuw met een oudere kern. De boerderij heeft hoge architectuur- en bouwhistorische waarde vanwege het streekeigen type en de gave hoofdvorm en detaillering en de oudere kern. Ook heeft het landschappelijke waarde als historisch onderdeel van de buurtschap Langenholte en de inbedding in het oude agrarische landschap..
- De boerderij is een goed voorbeeld van het instandhouden én transformeren van Zwols erfgoed. De boerderij is gerenoveerd en verbouwd tot twee woningen waarbij met veel respect is omgegaan met de historische onderdelen en uitstraling.
- Met de nieuwe woonfunctie is het voortbestaan van het object gewaarborgd.
- De boerderij is een voorbeeld van passend (her)gebruik, en behoud een belangrijke uitstraling in het historisch ensemble van (voormalige) boerenerven in Langenholte.

Toelichting projecten

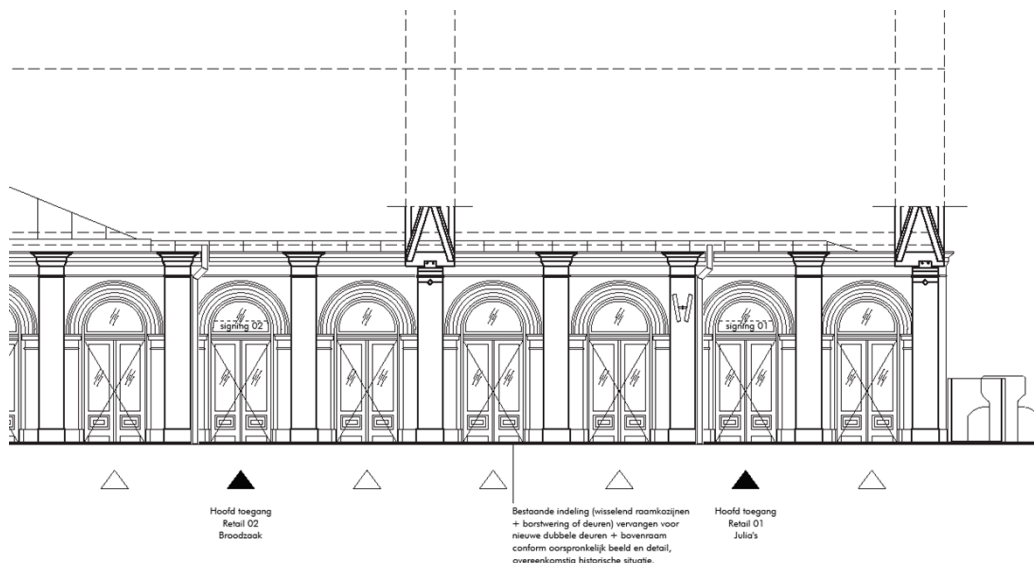
Eekwal 27 D-I, verbouwing Palvu

Aan de Eekwal is onlangs het gebouw PALVU verbouwd tot 3 luxe appartementen naar een ontwerp van '19 het Atelier. Zwolle speelde een belangrijke rol in het ontstaan van de arbeidersbeweging in Nederland. In 1894 werd de Sociaal Democratische Arbeiderspartij opgericht. PALVU, afkorting van de strijtleus "Proletariers Aller Lande Verenigt U" was het eerste eigen verenigingsgebouw van de SDAP. Het gebouw werd in 2010 gemeentelijk monument om het gebouw met deze rijke historie voor sloop te behoeden. Het was voor de ontwikkelaar een grote uitdaging om met behoud van de cultuurhistorische waarden een goed plan te realiseren. Aan de Eekwal is de karakteristieke ronde dakvorm goed behouden gebleven. Aan de zijde van de Eekwal heeft het pand een moderne uitstraling met drie markante torentjes.

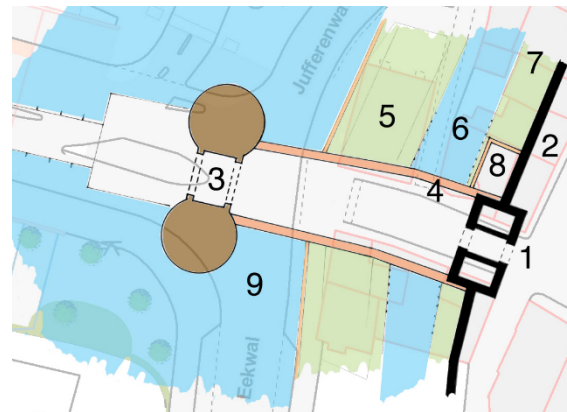
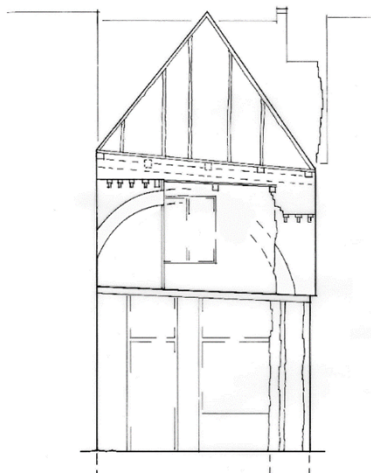
Stationsplein 15-16 verbouwing en gedeeltelijke reconstructie

Het station van Zwolle wordt op dit moment verbouwd naar een ontwerp van Ruland architecten. Een aantal gevelopeningen aan de zijde van het perron krijgt hun oorspronkelijke indeling met dubbele deuren terug. Ook aan de voorzijde krijgt het station een aantal dubbele deuren waardoor het pand ook naar het nieuwe Stationsplein meer openheid krijgt. De indeling van het station verandert, waardoor het gebouw geschikt is voor multifunctioneel gebruik.

Kamperstraat 36

Aan het begin van de Kamperstraat werd in de 14de eeuw de Kamperpoort gebouwd. Al een eeuw later bleek dat de verdedigingswerken zoals muren en poorten niet meer voldeden door het steeds beter wordende geschut. De Kamperpoort werd daarom versterkt met een zware voorpoort. De twee poorten werden door muren met elkaar verbonden. Lange tijd werd aangenomen dat alle sporen van deze poort verdwenen waren. Maar bij verbouwingswerkzaamheden in Kamperstraat 36 werden ineens muurresten gevonden die behoorden bij de in de 18de eeuw gesloopte Kamper binnenpoort. In het pand zit een grote gemetselde boog die aan twee kanten aansluit op een hele dikke muur. De gevonden muren bleken een deel van de stadsmuur te zijn die evenwijdig aan de Korte Kamperstraat loopt. De gemetselde boog sluit daar haaks op aan en blijkt om de oude Kamper binnenpoort te zijn gemetseld. Op de boog sluit een fragment van een van de muren aan die de verbinding vormde tussen beide poorten. De muurdelen waren door eerdere verbouwingen zwaar gehavend. Bij de recente verbouwing door Mischa van der Zee zijn deze gerestaureerd en in het zicht gelaten. Tijdens de verbouw is bouwhistorisch onderzoek uitgevoerd, waarbij de muurresten zijn gedocumenteerd

Stadhuis; interne verbouw

Zwolle heeft een bijzonder stadhuis dat zowel qua interieur als exterieur nog goed bewaard is gebleven. Het in 1972 door architect Konijnenburg ontworpen gebouw is door zijn gaafheid een zeldzaamheid geworden. Veel gebouwen in die tijd zijn namelijk gesloopt of zodanig verbouwd dat van het oorspronkelijk concept weinig over is gebleven.

In 2019 werd het stadhuis verbouwd om een toekomstbestendige kantoorinrichting te realiseren. Daarvoor zijn de ruimtes opnieuw ingedeeld en heeft het pand een verduurzamingslag ondergaan. Daarbij is de Burgerzaal getransformeerd naar een ontmoetingsruimte/bedrijfsrestaurant en het voormalige bedrijfsrestaurant op de 4e verdieping is een ruimte geworden voor grotere evenementen. Bij de verbouwing is goed rekening gehouden met de waardevolle onderdelen van het originele interieur. Hierdoor kreeg dit cultuurhistorisch waardevolle pand uit de zogenoemde post 65 periode een moderne uitstraling zonder zijn oorspronkelijke kwaliteit te verliezen.

BIJLAGE: FOTO'S

